

Сыныпта
2 карчы

Райком информации дуулалын туслах зорилго бүхий коммунист ССРП районон тогтоотуур хэмжээгээр пар-

Сайды сырдык кыһата

Бахсы оскуола аһыллыбыта биэс уон сыла туолла

Өссө 1911 сыллаахха үөрэхтээх илгитин ойдоох санаалаах Н. А. Слепцов кыһамытынан Бахсыга начальнай училище аһыллыбыта. Бастагы учууталынан нуучча кыһа Е. А. Бердинкова буолбута. 1912—1917 сылларга Боронов улууһунаагы И. Летоф нэһилиэгиттэн төрүттээх Якутскай, дарагы учительнай семинарияны бүтэрбит Е. С. Аржакова үлэлээбитэ. Бу Саха дьахталларыттан бастагы учууталга махталларын биллэрэн нэһилигин дьадаҥыларга сэргэ туруорбуттара.

«Кэлин урукку Аладар нэһилиэгэр иҥки кылаастаах оскуоланы тутарга кенүл бэриллибитэ. Оскуола 1921—1922 сс. үөрэх дьылыгар аһыллыбыта. Ол эрэри гранданскай сэрии сабаланаан уһун үлэлээбэтэ».

Онтон 1931 сыллаахха түөрт кылаастаах оскуола аһыллан колхозтаахтар оҥорорго ылымдыгыттар. Е. Е. Седальцев санидиссэйдэбитэ. Барыта 80-ча оҥо үөрэммитэ. 1932 сыллаахха Сыһаа-лаахтан таһара дьиктэ көһөрүллэн, нэһилиэгин оскуола дьиктин туттута.

1937 сыллаагы күһүн оскуола сэттэ кылаастаахтыа. Бастагы директорунан И. В. Мохначевская үлэлээбитэ.

Орто оскуолага кубулуйбута төрдүс сыла буолла. Директорунан В. Г. Слепцова аһаан оскуола материалнай базатын бөбөрөгүтүгэ, үөрэтин, иҥини боппуростарын номмолонскайдык быһаарыта элбэх үлэни ыппыта.

Билигин оскуолага урукку выпускниктар, үрдүк үөрэхтээх учууталлар аһыага суохтар. В. Г. Око-мешникова сэттис сылын завуһунаа үлэлиир. Учуутал И. Н. Хон производственной үөрэхтээһингэ аналлаах кабинеты тэрийэ сылдьар. И. П. Ононеников байыаннай үөрэхтээһингэ комплексы туттарда.

Оскуолага өр сылларга үлэлээбит наставник учууталларынан коллектив кинэн туттар. Ойуу-донуунан Т. Н. Хомутова, Д. А. Абрамов буолаадыр.

Бэйэтин үйэ анаардаах юбилейин көрсө оскуола быт коллектива 50 нүһээх ударнай вахтаны биллэрбитэ. «Аттыбар—биир да хаалыа, ааҥа суох!» девизинэн үлэлээн үйүс чэппэрэ ситиһилээхтик түмүктээтибит, хаачыстыбага үөрэнни биллэрдик эбиллибитэ.

Бүгүн оскуолага көрдөбүлгө эппиэттир 14 үөрэтэр кабинет баар буолла. Материалнай база сыл ахсын бөбөрөгөн иһэр. Онуоха нэһилиэгин көмөтө кырата суох. Ол буолар — оскуолабыт өссө сайдар, бөбөрөгүр мэхтиэстэ.

В. ПЕТРОВ,
оскуола директора.

Бүгүн бастыггар хирбиһлэрэ—сарсын коллектив нуормата ОРОЙУОН 1981 СЫЛЛААҔЫ ЧЕМПИОННАРА

Февралида Федотовна
ВИНОКУРОВА

Кини 1961 сыллаахха Иркутскайдаагы таа хаһаайыстыбатын техникумун бүтэрэн завод-охотсөд идэтин ылбыта. Онтон Бахсы сельпугар хас да сыл бырабылтанна председателин сорбугунаага солбуйааччынан үлэлээбитэ. 1976 сыллаахха Бахсыга саһылы иҥтэр фермага старшайынан аһаммыта.

Кини ферма производственной базатын ханатыга элбэх үлэни ытта. Манна кылгас кэм иҥтэр кормонукхы, иҥки бадыбал оҥорулунулар, саһа оборудованиелар булулуунулар.

Февралида Федотовна салайар коллектива онус пятилетка сылларыгар эриэ-дэхси үрдүк көрдөрүүлэри ситиспитэ. 1980 сыл түмүгүнэн оройуонга чемпионнаабыта. 1981 сылга ийэ саһылтан орто-тунаа 3,38 оҥону ылан коллектив эмиз оройуон чемпионун үрдүк аатын ылла.

Быйыл бахсылар ийэ саһылтан 3,4 оҥону ыларга соруктаналлар.

Петр Николаевич
ТИТОВ

Петр Николаевич Эри-лив. Эристин аатынан совхоз Хадаардаагы отделениегар техник-осеменаторунан үлэлээбитэ ханас да сыла. Кини 1976 сыллаахха 202 ыһагы сизмэлээн 100 бырыһыан төрүүгү ылан оройуонга рекорду олохтообута. 1977 уонна 1980 сылларга оройуон чемпион техник-осеменаторун үрдүк аатын ылаттаабыта. XI пятилетка бастагы сылларга 233 ыһагы сизмэлээн 231 ыһагай ылла. Үлэ-бэ үрдүк ситиһиллэрин иҥин сүөгүнү ууһатын маастарыгар Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэтин үрдүк аата иҥэриллибитэ.

Быйыл Петр Николаевич Барэ ферматыгар 200 ыһагы, ол иҥтэр 50 тингэһин сизмэлэхтээх, сыла бастагы кварталыгар 30-ча ыһагы сизмэлээн графигын тутуһан иһэр. Петр Николаевич ыһахтар туруктарыттан көрөн гизецевскай уонна мясовническая ыһахтары сатабыллаахтык туттар.

Дмитрий Игнатьевич
СОБАКИН

«Чурапчы» совхоз 1981 сыл түмүгүнэн сылгы иҥитингэр республикатаагы социалистическай куоталыгыга бастаабыта. Бу совхозтан В. Д. Андреев салайааччылаах оройуон рекордмен эвентта сылгыны, ол иҥтэр бизни иҥтин быданнарын туһааннаабынан 108 уонна 120 бырыһыан толорон, 167 бизтэн 167 кулуну ылан эмиз республикага бастаата.

Эвенто үс сылгыныта-рыттан биһрдэстэрэ Дмитрий Игнатьевич Кини 129 улахан сылгыны эчирэппэккэ иҥтэн, 80 бизтэн 80 кулуну ылан Социалистическай Үлэ-Геройа Р. И. Константинов аатынан көһөрүллэ сылдьар кубогу оройуонга аһа бастагынан ылар чизэстэннэ.

Наставник сылгыныт көрө-балыт юбилейдардаах сылга иҥи ситиһинтин чизэстэр дьулуурдаах үлэлиир. Бу күнүгэ тыйдарын отунан аһа-тыттан ханыга таһа-рыһы саҥалаата.

Петр Николаевич
РЕШЕТНИКОВ

Саһыл иҥтинэ олус бириччин уонна сыраллаах үлэ. Хас биһрдий кыһа иҥитин-сиги-ли-ти-ни-укуотуохха, ордуу сапта-рыа, төрөтүү кэмтэр кө-рүүнү-истинин иҥтэ-и-хэ-наада. Петр Николаевич Бахсыга кырымаахха хара саһылы иҥтинэ үлэ-лээбитэ иҥкис пятилетка-тыгар барда. Онус пати-летка түмүктээһиннээх сылыгар коммунист Ре-шетников үрдэтилли-бит эбэһээтэлиститэ ыла-нан үлэлээбитэ, оройуон чемпионунан буолбута. 1981 сылга ха-биһрдий ийэ саһыл-тан орто-тунаа 3,68-туу оҥону ылан оройуон че-мпиинын аатын иҥкис-тээ-ылары ситистэ. Бу күн-нүгэ Петр Николаевич «Саһаары хампаанна-сөлбөхтүк аһыталаан аһа түмүгү күүтэбит».—дир.

Петр Николаевич о-щественнай үлэ-а-мни-тивнайдык кыттар. Ки-ни—ССКП райкомун, со-хоз парткомун, сельсов-исполкомун чилиэннэрэ-быһытынан элбэх үлэ-тэрийсэр.

Саха АССР тэриллибитэ 60 сылын көрсө

БУОЙУН ХОРСУНА, КОММУНИСТ ЧУЛУУТА ЭТЭ

Е. И. Курашов төрөөбүтэ 90 сыла туолуутугар

Оройуонмут кинини то-дус түмүлүттэн биһрдэри-гэр Курашов суду мөс-сүөмэ боруонсаттан ну-гуллан турарын сүгүрүйэ, кини тутта көрөбүт. Ман-на тэлгэһэлэнэн кини кы-һыл буурба аттаахтары мунуһара, мантан тирэх-тэнэн кини будулдан ту-малга халык хаары ха-һытан охсуулаах поход-тарга турунара.

Манна кини 30 саас-таадыр, Саха сирэ наци-ональной автономияны ыт-быт саһыныгар, грандан-скай сэрии быһаарылаах кэмтэр кэлбитэ.

И. Я. Строд доҕору-туһунаа бу курдук суруй-бута: «...Харатыгы бы-тыга, хаастара харахта-рыи ордуу арылхай өҥө-роллоро, ол харахтары көрөн туран сымыһаны эһиэххэ сатамат этэ. На-һабатын, олохтоох тыла-лааһын, судургу сыһыан-нааһы иҥин кинини ба-һаастар «Дед» дьик аат-тыллара. Вэл буруйу оҥорбут байыаһы кини куолаһын үрдэппэккэ ты-лыгар киллэрэрэ... Крас-

кы сэринтэргэр кыттыбы-та. Ол сылдьаа больше-виктарга холбоһон рево-люционнай үлэни саҥа-лаабыта, хаста да буруй-даммыта. Түрмэттэн куот-тан Петроградка тийэн большевиктары кытта си-бээстэспитэ, рабочайдар ортолоругар кистэлэн по-литическай агитацияны ыппыта, листовкалары тартаһыта тутуллан ха-һыллыбыта.

Олунуутугар револю-ция канииттэн бойбодуой дружинага кыттыбыта, муус устарга больше-викскай партия чили-динэн ылымдыгыта. В. И. Ленин кыраныһа та-һыттан кэлиитигэр Фин-ляндскай вокзала хара-быллаһан сирдиги уруй-даан-айхаллаан көрсөспү-тэ, заводка партия иҥей-катын секретара буолбу-та. Кыһыл гвардияга взводу хамаандалаан Кор-нилов генерал өрө туруу-тун самнарыһыта, Анто-нов-Обсеенно эгэрээтигэр Зимней дьабырыаһы штур-малаһан Октябрьскай ре-волюцияга активнайдык

кыттыбыта. Керенскай—Краснон баандаларын үрөйөнбүтэ. 1918 сыл са-һаатыгар төрөөбүт сир-гэр эһтэнэ тийибитэ, он-но Советскай былааһы олохтоһон, полостной Со-вет председателинэн, он-тод партия иҥейкатын секретарынан үлэлээбитэ.

1919 сыл кулун тутар-тан 226-с Петроградскай полкка сулуспалаан Са-мараттан (билигин Куй-бисhev куорат) Алтайга тийэ Колчан армиятыа урусхаллаһыта. Иҥи кан-нииттэн командирдар ос-куолаларыгар үөрэммитэ, Иркутскай губернияга үрүҥ баандалары суох оҥорсубута.

1922 сыл бэс ыйыгар 226-с Петроградскай пол-каны кытта Саха сир-гэр кэлсэн батальону хамаандалаан Коробейни-ков баандаларын үлүрү-түһэр. Амманан Алдан өрүскэ тийэ кыһаҕы-лаах походу оҥорор. Кү-һүн ити полк Иркутскай-га барыһыгар Курашов Саха сиригэр хаалан Ле-на арбаа эгэтигэр хор-

кыттыбыта. Керенскай—Краснон баандаларын үрөйөнбүтэ. 1918 сыл са-һаатыгар төрөөбүт сир-гэр эһтэнэ тийибитэ, он-но Советскай былааһы олохтоһон, полостной Со-вет председателинэн, он-тод партия иҥейкатын секретарынан үлэлээбитэ.

1919 сыл кулун тутар-тан 226-с Петроградскай пол-каны кытта Саха сир-гэр кэлсэн батальону хамаандалаан Коробейни-ков баандаларын үлүрү-түһэр. Амманан Алдан өрүскэ тийэ кыһаҕы-лаах походу оҥорор. Кү-һүн ити полк Иркутскай-га барыһыгар Курашов Саха сиригэр хаалан Ле-на арбаа эгэтигэр хор-

бойбут баандалары үрө-йиһэ ситиһилээхтик ыт-тыллыгыт байыаннай опе-рацияны салайбыта.

Иҥи сыл алтынныгыта Пепеллев баандата Охот-скай муоранан кэлэн са-һаһылаан киниргэ турум-мутугар Саха АССР байыаннай командования-га Чурапчыга кинигэни иҥитти бойбодуой улаас-

таһа (ИЗВ) Начальник Е. И. Курашов аһа-дубут сору-ууһааһы саҥалааһы холбоһуу-лар иҥи киниргэ татта! Иҥи сыл алтынныгыта Пепеллев баандата Охот-скай муоранан кэлэн са-һаһылаан киниргэ турум-мутугар Саха АССР байыаннай командования-га Чурапчыга кинигэни иҥитти бойбодуой улаас-

Райсовет исполкомун БЫНААРЫЫТА

Ф. ПОПОВ.

Сүөһү иитиитэ — ударнай үлэ фрона

ТЕХНИК-ОСЕМЕНАТОРДАР
КӨМӨБӨ НААДЫАЛЛАР

Оройуонуга барыта 29 техник-осеменатор үлэ диир. Кинилэр сүөһү иитиити культуратын үрдүгү сөрүктөөхтөр. Тоҕо дьэтэххэ, кинилэр үлэлэрэ ынаҕы буоһатыннан мунгурдаммат, ону таһынан сүөһү боруодата тутуу, бородуусууһу биирхитэ үрдээһини наһаа сайаар эбээһинистээхтэр. Ойон совхоз экономикаһыгар улахан оруоллаахтар. Баһиги совхозтарбытыгар ити эбээһинистэригэр үтүө суо-бастаахтык сыһыаннаһар осеменатордар аҕыһа суохтар. Ылан көрүүгү Эрилик Эристин аатынан совхозтан Саха АССР ко-руутун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Петр Николаевич Титову, сүө-һү иитиити маас-тардарын Парасковья Осиповна Дмитриеваны, Афанасий Михайлович Кенофонтову, Субуруус-най аатынан совхозтан Парасковья Михайловна Попованы, Карл Маркс аатынан совхозтан Аку-лина Алексеевна Сивце-ваны, «Чурапчы» совхоз-

фан Парасковья Иванов-на Сивцеваны, Кинилэр-сыл аҕыһы сымэлэтибит ынахтары 90-тан тахса бырыһыанын ууланнарал-лар, элбэх төрүүгү ыһы-ынаҕы эрдэ буоһатыттан төрүөттээрин бэйэлэрин холобурдарынан данаас-тыһаллар. Сүөһүнү ууһа-тыы маастардара билигин биридди бэйэлэрэ 30-ча-лыы ынаҕы сымэлэти-лэр, графиктарын туту-һан ыһаллар. Ол эрэри кинилэртэн утулута суох элбэх. Онуо-ха зооветспециалистар би-лиилэрэ, сүбэлэрэ, көмө-лөрө хайаан да наада. Бастатан туран, осемена-тордарга ууһуур дьоруу-даах ынахтары сыһыа-рыллыахтаах. Иккисин, сымэлиир пууһаарга аналтаах үчүгэй дьөлө-ри тутууга совхозтар са-лалталара элбэх тэрэ-һин үлэлэри ытталлара эрэйдилэр. Үсүһүн, ыттаралаһы, төрбөстөөһүн ынах гинекологическай ырыһыларын тахсар. Ойон ынахтары осемена-тор бэйэтэ эмтиир кыа-ҕа суох. Ити ырыһыла-рын утары билигин сана

препараттар баар буоллу-лар. Олор кинини тут-тулдуохтаахтар. Төрбөс-тообут, моһуогурбут ынахтары хайаан да ве-теринарий специалистар көрөн эмтиэхтөөхтөр. Сымэлэтиһин көдүүһүн үрдүгүр биэр сүрүн усулуобуйанан ынаҕы чөчүтүн буолар. Билигин үтүө фермаларга ынахтар бааллар тураллар. Ити адыас сыһыа. Вастагы кварталга бую-һабыт ынах күһүн эр-дэ төрүүр, элбэх үтүү би-рэр, оҕото эрдэ бороохту-лар. Ойон ынахтары то-һо ытталларынан эрдэ буоһаттары барыбыт сорууга. Выйыл бастагы кварталга элбэх ынах төрөөтө. Ойон бу күннэр-гэ ынахтары, оҕустары таһырдыа таһааран, сымэлиэһини, салтарынны кууска ытталлыахтаах. Бу күннэргэ Карл Маркс аатынан совхоз 503, Су-буруускай аатынан сов-хоз 150, Эрилик Эри-стин аатынан совхоз 303 уонна «Чурапчы» совхоз 100 ынаҕы сымэлэти-графика киирэр иһин бары тэрэһин дьаһалла-ры олохтуохтаахтар. А. ЗАХАРОВА, плем-холбоһун начальнига.

КИМ ТӨНӨ ҮҮТҮ ЫРЫЙ?

КУЛУН ТУТАР 20—26 КҮННЭРИНЭЭҔИ СВОДКА

Совхозтар, отаахтаскылар	Фур. ынах	Салар ынах	Күлүэһүн ылаов. үтү		Күлүэһүн үтү (1 ынах-ха) кг		Күлүэ түт-таралар үтү (ц)	Тө-рөөб. ынах	Салт. ынах
			1981 с.	1982 с.	ф	м			
Карл Маркс	2399	1336	80,6	94	3,9	7	69,7	1124	437
Одьулуун	632	350	23	22	3,4	6,2	17	260	110
Болугур	481	310	19	23	4,7	7,4	17	290	80
Мугудай	641	312	24,7	25,5	3,9	8	19	319	71
Вахсы	645	357	13,9	23,5	3,6	6,4	16,7	311	176
Субуруускай	1284	533	27	37,6	2,8	6,8	29	343	141
Хатылы	382	160	4,4	8,5	2,2	5,3	6	88	33
Болтоно	440	163	10,6	12,4	2,8	7,6	9,5	130	68
Соловьев	462	210	12	16,7	3,8	8	13,5	150	40
Эрилик Эристин	1866	1058	60,9	74,7	3,9	7,1	64,1	804	273
Хоптодо	506	300	17,4	19,6	3,8	6,5	16,2	228	56
Хадаар	478	273	14	17,4	3,8	6,3	15	175	59
Хайахсыт	485	222	14,5	14,7	5,2	6,6	13,5	150	72
Чакыр	429	263	15	23	5,4	8,7	19,4	251	86
«Чурапчы»	1299	511	27,7	42,4	3,2	8,2	34	474	169
Сылаһ	720	292	13,4	24,1	3,3	10,3	19,5	200	60
Килэпчи	349	152	8,3	9,2	2,6	6	7,6	158	76
Ардылаах	230	127	6	9,1	2,9	7,2	6,8	116	33
Ойон урдун	6848	3438	106,2	248,1	3,8	7,2	196,8	2750	1020
1981 сыла	6674	3248			2,9	6,3	154,1	1629	1076

ТЫА ХАҞААҢЫСТЫБАТЫН УПРАВЛЕНИЯТА.

Биһиэхэ эппиэттииллэр

Редакцияда оройуонига телефон, радио мөлтөх-түн үлэлииллэрин туһу-нан суруктар чаастатып киирэллэр. Олортон Бол-тоготтон киирбит «Радио синарбат, телефон үлэ-лэбэт», Уорбаттан кэл-бит «Умкуллубут Уорба», Рэхсыттан «Телефонмут эрэйдир», Чурапчы сө-лөһүннэтигэр «Радиоли-ния хаһан тардыллар?» диир суруктар «Сага олох» хаһыакка биир-түмүктөрө. Ол суруктарга ЛТЦ начальнига А. Р. Кирил-

лин маннык эппиэттиир: «Болтоготтон ситиһил-лэрин кытта аналлаах би-ригээдэ тахсан бөһүөлөк иһикигэ радиолуулары ерөнүөһүөбүтэ, Хатылы — Болтоно линиятын сөптөөх техникскай ту-руука кылларбитэ. Ону оҕорон бүтэрэллэрин кы-тэ бөһүөлөк кинигэр аһарар остоолбаны олох-тоохтор бэйэлэрэ тракто-рынан тоҕо астарытара (кимэ биллэбэт). Өсө суолларын оҕороору бол-тоҕолор бэйэлэрэ юна те-

гүлүөн остоолбалары а-дыттылар. Ол хүмүгэр билигин телефон сельсо-вет исполкомун председа-тели дьэтигэр эрэ баар, оттон радио үлэлиир. Уорбада тиниэр диния-ны эмтэ өрөгүөннээн чөлүгэр түһэрдилэр. Те-лефон тоһ дьэиэ турбу-тун ыалга көһөрбүтүтүн бэйэлэрэ сөбүлэбэтэхтэ-рэ. Ойон убулбуһут. Ра-дио үлэлиир. Чыаппаралар телефо-мут эрэйдир диллэрэ кырдыктаах. Биир эрэ

Сарсын оройуон киинигэр Саха АССР
Министрдерин Советын Кубогар кө-
нүл тустууга республикатааҕы кү-
рэхтэһии саҕаланар.

КӨНҮЛ ТУСТУУ—КИЭН ТУТТУУБУТ

«Ыраах саха алааһа Чурапчы спортивнай эй-гэ. Саха сиригэр эрэ буол-бакка, бүтүн Союһу ал-бан ааттаабыт бөбөстөрү үүннэрэр киинин бил-лэр». — диир суруйбута өссө 1969 сыллаахха «Комсомольская правда» хаһыат. Урдук, үтүө сыанабыл. Кырдыгы даҕаны, 1956 сыл күһүнүгэр Одьулуун остоолатыгар аан бастаан талтэтиллибит соломо кө-бүргэ дьарыктаныттан саҕалаан республика, бү-түн Союз, аан дойду ула-хан түһүлгэтигэр тахсы-га дьэри биһиги бөбөс-төрбүт уһуу, сындылтан-наах уонна хайҕаллаах суолу таллилар. Кинилэр-тэн ордун чорботон, кини туттан Олимпийский оон-ньуулар геройдарын Ро-ман Дмитриев, Павел

Пинигини уонна Ален-сандр Иванову, дойду күүстээх тустуунтарын Вячеслав Карпов, Алек-сей Ериколасны, Николай Захаровы, Прокопий Ше-стакову, Петр Платоновы, Семен Макаровы, Васи-лий Гоголевы, Василий Алексеевы, Егор Старос-тины заттыбыт. Көбүр талааннаах маастардарын ситиһинилэрэ үүнэр көлү-өнэ үтүө холобурунан буола туруохтара. «Хансарайга олодуран саха тустуутун остоола-та үөсүөбүтэ», — диир ССРС үтүөлээх тренера Д. П. Коркин. Кырдыгы да оинук. Өбүгэлэрибит үтүө үгөстэрин салҕаан улахан да түһүлгэлэргэ бүдүүйбөт сүбүөхтээх, сымса туттунуулаах, хан-нык да бэйэлээхтэринэн толлон-тохтоон турбат, ча-былдангы киириилээх тахсылаах бөбөстөр са-һа көлүөнэлэрэ итиллэн истэхтэрэ. Кинилэр — оройуонмут урунку а-тырбыт бухатырдарын — Прокопий Брызгаевы — Бөдө Тарабайы, Семен Иванову — Чампэйдэн уо-лун, Иван Попову — Тон Уйбааны, Бөдө Догдоно-ву, Петр Старостини утумнаабыттар мөккүөрэ суох. Көнүл тустууга 50-нүс — 60-нүс сылларга

оройуон, республика чиз-лини Максим Сибиряков, Федор Винокуров, Петр Николас, Виктор Криво-шапкин, Сидор Попов, Ва-силья Шадри ситиһин-лээхтик көмүсөөбиттэрэ. 1964 сыллаахха Чурап-чыта оҕо спортивнай осто-лолата аһыллыбыта. Ой-но бастаан 30-ча уол эр-чиллэ кэлбиттэрэ. Били-гин республика элбэх орой-уоннарыттан 170-ча ыч-чат үөрөнөр. Итинэн оһи-үс орто остоолода кини-фианалларыгар 75 оҕо эрчиллэр. Билигин сол-буурбут, эрэлбит — кини-лэргэ. ССРС үтүөлээх тренера С. А. Преображенский: «Саха бөбөстөрүн айылда биэрбит туйгун даһаа-дарын кытта күөс, ту-луур уонна үчүгэй тех-дическай, тагическай бө-лөһнөр, ордун түргэн хамсаһы барыстаахтык дьүөрэлэһиллэр утары оҕортуур», — дьэбүтэ. Ити хаачыстыбалары өссө байытан оройуонмут кини туттуутун — көнүл тус-тууну салгы сайыһна-ры — биһиги барыбыт ытык нэспит.

Бүтүн Чурапчыга ула-хан бырааһынныһы! Дмитрий ЭВЕРСТОВ, спорт ветерана.

Үс уолбут чемпионнаата

Уолаттарга Саха сири-гэр көнүл тустууга бири-дүүлээн уонна хамаанда-нан бастыыр иһин бы-йылгы күрэхтэһин Ахма-ҕа ыттылынна. Биһиги 14 хамаанда-тан төрдүс буоллубут. Атын сирдэргэ күрэхтэ-һингэ барбыт 7 бөбөс-төрүгэр быһа очкону аа-хтарбыт нэһэлэр бастаа-лар. Эмнэ 4 тустууктара сөрөгэ барбыттарыгар «босхо» балламмыт Уус-Алдан хамаандата иккис буолла. Биһиги Якутскай хамаандатын кытта тэг очколанан баран, чем-пионмут биһиринэн аҕыйах буолан, төрдүскэ үтүрү-лүннүбүт. Барыта 9 уолбут тус-тубуттарыттан Петр Лон-гинов (48 кг), Яков Фи-липпов (52 кг) уонна Ни-колай Сивцев (65 кг) чем-пион урдук аатын ылды-лар. Атын икки бөбөспүт биһиринтэх миһэтэлэргэ киириһтилэр. С. МАКАРОВ, тренер.

УБАЙДАРБЫТ СУОЛУНАН

Виллэрин курдук, 1966 сыллаахха оройуон-на оҕо спортивнай осто-лола аһыллыбыта. Ойон көнүл тустууга урунку үгөстэрибитин өссө сити-һинилээхтик салгыыр кыахтамыта. Спортивнай остоола дойдуга көнүл тустуу сайдыытыгар боччумнаах кылаатын киллэрдэ. Ма-на Олимпийскай оонньу-лар геройдара Р. Дми-триев, П. Пинигини, А. Иванову таһынан 100-чэкэ ССРС спордун маас-тардара, биһир очко маас-тарга кандидаттар, элбэх разрядтаахтар итиллэн тахсыбыттар даҕаны эл-бэи этэр. Калинин бөс сыл нэри-нэ маһа ССРС үтүөлээх тренера Д. П. Коркин үө-рөнөөччүлэрэ, ССРС спордун маастардара Р. В. Неустров, С. С. Морфун, С. П. Мака-ров, В. П. Карпов тре-нердир. Кинилэргэ эдэр тренердэр В. Н. Алексеев, В. В. Слепцов, Г. Г. Дмитриев көмөлө-һөллөр. Остоола базаты-гар улахан дьону Н. Н. Карданевскай дьарык-тыыр. Эдэр специалистар иһипит уолаттара араас

күрэхтэһиллэргэ куһаҕа-на суох ытталлар. Ол курдук, 40-тан тахса эдэр бөбөс республика чем-пионнарын аатын ыла-таатылар. Ону таһынан Дальнай Восток уолта Сибирь зонатын, Россия Вүтүн Союзтаагы турнир-дар кыаһылаахтара баар буоллулар. Калинин бөс сыла I спорт маастара, 15 маастарга кандидат уонна 44 бастагы разрядтаахтар итиллини-лэр. Быйылгы үөрөх дьылы-гар сорох үөрэнээччи спортсменнар боччумнаах ситиһиниллэр. Холо-бур, Родион Заморщиков Дальнай Восток уонна Си-бирь зонатыгар чемпион-наата. Вүтүн Союзтаагы турнир кыаһылааһынан Яков Филиппов буолла, Аркадий Уларов, Петр Лонгинов, Аполлон Федо-ров, Валентин Данилов уо. д. а. курдук респу-блика сүүмэрдэммит ха-маандатын чилиэннэрэ бааллар. Эдэрдэр аҕа көлүөнө тустууттар кайгаллаах кыаһыларын утумнуох-тара диир эрөннэххэ сөп-тыыр. Н. РЕШЕТНИКОВ, оҕо спортивнай остоолатын директора.

Реданторы солбуйааччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.